

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG.
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Szombaton 11. Aprilisben 1789.

Belső - Környülállások.

Hogy a' F. Tsászár ottan ottan fenn jár, a' Fő
Hertzeg és Hertzegné frissen vagynak; Hogy
Gróf *Hadik* és B. *Laudon* még Bétsben mulatoznak
a' bizonyos. Itt olyan tsendesség vagyon, hogy
némellyek szinte el is felejtkeznek arról, hogy az
1789-dik esztendőben járunk, melyben Oktoberig
csak alig ha sok *Kronikába* való történetek nem
léznek. Külömbb külömbb apró hiretskék már is
érkeztenek a' Bánátból, mellyek-szerint ottan ottan
apró tsatázások mennek véghez; de minthogy
Aprilisnek 15-dik napja az a' határ; mellyen a' Re-
gementeknek öszve-kelletik nagyobb hadi-tettekbe

nyomúlni, és ez által úgy itéljük, hogy leg-ottan nagy próbákhoz-is kezdenének, várakozzunk — a' rossz hírek akár mely későre jönnek elég idején jönnek, a' jók pedig későre-is jóknak maradnak. — Ha a' hazugságtól nem félnénk, tsak ki-mondanok, mit beszéllenek némellyek Bétsben t. i. hogy *Románzov* a' maga Táborát bizonyos titkos alkudazások által tsak nem egészen el-vezette; de ennek hazugságnak kellett lenni; mert ha ez úgy volna, a' mint ezt beszéllek, nagyobb harang volna ezen hírek a' nyakán. — Hogy Gróf *Hadik* és Báró *Laudon* még a' Táborhoz le-nem indúltanak azt mondják lenni okának, hogy egy Békefséget hozó Kurirt váránánk, és míg a' meg-nem érkezik, addig ezek közül edgyik sem fogna meg-indúlni. — *Voyna* a' Lengyel Közönséges-társaság' Helytartó Követje Bétsbe meg-érkezett, és a' múlt Vasárnap vala elébb ő Felsége előtt. — A' Konstantinápolyból jött Levelekből érjük, hogy midőn a' Szultánnak meg-ment volna a' hire, hogy a' Lengyelek Követet küldenek a' Portához, rend-kivül való öröme vala, valamint a' Szultánnak úgy az egész Diványnak, és leg-ottan tanátsot-is tartának, hogy a' Porta-is a' Lengyelekhez Küvetet küldene; mi lett belőle? még eddig nem tudjuk — a' Lengyel Követ a' Portához el-ment. — Tseh és Morva-országok felől azt írják némely Német Levelek, hogy itt a' ki-trombitált dolog tsendességben fogna maradni, és hogy már jönének-is némely Tisztek és Batalionak-vizsza; de erről meg-valjuk, hogy mi semmi bizonyost nem tudunk; sőt még a' nagyobb emberek-is ezt mérik mondani magok-felől. — Az Oláh-ország-

országából jött Levelek szerint az iratik némely Ujság Levelekben, hogy a' múlt hónapnak 15-dikén Bendernek ostromához kezdettenek volna — mi ezt sem hiszszük. — Midőn ő Felsége nem régiben magát terhelebb nyavallyák között érezné, 10 napok alatt egymás után 2 Kurirok menének nagy siettséggel *Florentziába*; a' honnan azt reméljük, hogy a' *Toskánai Leopold* Hertzeg minden órán Bétsben léssen, és mig ő Felségének jobb egészsége nem léssen, addig Bétsben fogna maradni. — Nints annál tsudálatosabb dolog, hogy ezen rettenetes környülállások között semmi Európai Ujság - Levelekben csak egy valamire való történetről-is emlékezet nintsen; mellyet már vagy meg-ne irtunk volna, vagy kézzel fogható hazúgság ne - volna. Illyenkor csak kénytelen kötelelségből írjuk a' Kurirt, és nem tsuda hogy ízetlen az Ujság, mint a' szerelmes Szakátsné levelese.

Unghvárról írják, hogy itten ő Felségének Neve - napját nagy pompával 's örömmel töltötték-el. Már az előtt való esivén mind a' Püspök Ur ő Excellziája Palotája, mind pedig a' Nevendék Papok háza, és a' jelesebb épületjei a' Városnak égő lámpásokkal kellemetesen voltak megvilágosítva. Mártziusnak 19-dik napján *Batsinszky* Püspök Ur ő Excellentziája Fejedelmünk Szerentsés hozzászállt ért maga tette az áldozatot a' nagy Templomban, melynél mind Fő - Ispány *Rosenfeld* Ur, és az Adminisztrátor *Tsató* Ur, mind pedig a' két Vice Ispány Urak, és az All - Törvény - Táblának Tagjai, az egész Papi - Rend és az arra menendőknek,

nem különben a' tanuló Ifiúságnak Sergével ed-
gyütt meg-jelentek. A' szolgálat alatt valahányszor
a' Pöspök Ur ö Felségéért könyörgését el-énekelte,
annyiszor a' mozsár ágyukat-is ki-sütögették. Az
Isteni szolgálat után meg-vendégelte a' Fő-Ispány
Ur a' meg-nevezett Királyi Tifztségben lévő Urasá-
got, és a' nagyobb Nemességet. Midön az ebéd
alatt egynéhányszor meg-zendülne a' Palota az
ebédlő Uraknak köz-kivánságokkal, 's köszöntések-
kel, a' mozsár ágyukat a' közönséges örömnök je-
léül újra ki-sütögették. Ezt a' többi Sokaság áldá-
saival követvén, felette igen örült, hogy ez a' nap
Fejedelmekhez való szerezeteket a' maradékoknál-is
kelemetes emlékezetben fogja hagyni.

Két igen jeles történet.

Frantzia-országban Párisban el-megy ez előtt
egynéhány esztendővel egy Afzizony a' Bolondok
Klastromába, és a' Gondviselő Urral meg-edgyezik,
hogy az ö Testvér Bátyját, ki már egynéhány esz-
tendőktől fogva bolond, és most Kalmárnak, majd
jó kövekkel kereskedőnek 's másnak tartya magát
vitelse-bé a' bolondok-közé, és egy fertály eszten-
döre meg-is fizet érette előre — meg-mondja hól
vólna a' Szállása, és mely órában küldenének után-
na. El jönnek a' rendelt órán a' bolondot bé-vinni
kivánó emberek, 's mond az Afzizony: Varakoz-
zatok, mingyárt el-hozom a' Bátyámat; de mihelyt
velem bé-érkezik tsak fogjátok-meg és vigyétek akár
mit mond; mert már ezzel erőszak-nélkül semmire
sem mehetünk. Illyen rendelés után el-megy az

Afzszony egy drága kövekkel kereskedő Bóltoshoz, meg-alkufzik 10-ezer forintára afzszonyi ékességet, és egy iskatujátskában kezében vévén, mond a' Bóltosnak, hogy menne vele, és a' Szállásán fogná kifizetni: a' Bóltos el-megy az Afzszony után, 's mi-helyt az Afzszony Szállásába érkeznek, a' Bolond után várakozott izmos legények tsak meg-kapják a' Kalmárt 's vinni kezdik. Ez eleget lármáz, hogy ő Kereskedő s. t.; de ez semmit nem használván néki, bé-rekelztik a' Bolondok közé; az Afzszony pedig az alatt elébb áll a' 10 ezer forintot erő dolgokkal 's máig-is oda van.

Éppen ehez hasonló-képpen jára a' múlt Szeredán Bétsben, egy ilyen drága köves portékákkal kereskedő ember. A' *Fejér Ökör* Vendég-fogadóba jő dél előtt egy pafzamántos köntösü tseléd, és nagy siettséggel egy Bárónak Szállást kér, mely 3 szobákból álljon; mert így szól: a' Báró 3 óra alatt meg-fog érkezni. A' szobákat el-készítik és várják a' Bárót a' *Kelnerek*. Egykor meg-érkezik egy hatalmas tzifra ember gyalag; kérdi mérgesen a' Kelnert, ha vólnának-é néki itt szobái előre rendelve? Igen-is Nagyságos Uram, felel a' Kelnér ezek azok. Hogy nem! mond a' Báró, én a' *Fejér Ökörbe* patantsoltam a' magam szállásomat, 's az az átkozott *Postillion* az *Arany Ökörbe* vitt, és onnan gyalag kellett ide jönnem. Minekutánna így morgalódnék ezen Báró, bé-vezeti a' *Kelnér* a' szobákba, és a' Kóltsokat által-adja. Kérdi a' Báró a' Kelnertől vagynak-é itt drága kövel kereskedők; mert a' Feleségemnek akarnék holmi fülbe-függőket,

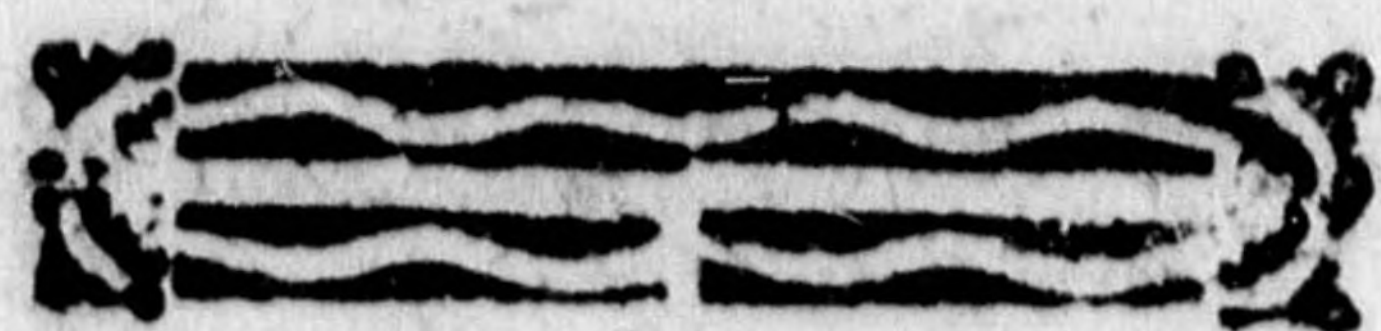

nyak és kar ékecségeket vásárolni; Igen-is vagynak, mond amaz — No-tsak hívjátok-el a' leg-gazdagabbikot, hogy vásároljak. El-megyén a' Kélnelrel egy szörnyü poszomántos köntösü Inalsa a' Bárónak, 's el-hoznak egy Kereskedőt szörnyü drága portékákkal — bé-megy a' Báróhoz — a' Báró 2550 forintárra jószágot meg-alkuszik — és az alkú közben bé-szóllal egy más szobába a' Feleségihez: (nem vólt senki abban a' szobában) Nó szivem! tettzik néked ez? A' Kereskedő abban a' szobában maradván, mig Feleséginek-is a' Báró meg-mútná a' vásárlott jószágot — várakozik — várakozik a' Báró után; de hogy tsak nem jö vissza, bé-te-kint a' Kereskedő a' más szobába utánna, 's hát senki sint s ott; tsak a' hült nyoma a' Bárónak — egy más ajtón el-illantott a' drága portékákkal, 's máig se tudják ki vólt. Ez a' múlt Szeredán, esett valóságos történet.

Páris. — Hertzeg *Naszszau*, az ellenséges Orosz hajós Hadi-Seregnek vitéz Vezérje a' múlt hónapnak 12-dikén Párisba meg-érkezett, és tsak 2 napokig mulotván itten, nagy sebességgel Spanyol-országba indúlt. Ezen nagy Tengeri Vezérnek a' mostani környülállások között lett Párisba való érkezése, a' Frantzia Potitikusokot gondolkozásba ejtette. Mit tsinál *Naszszau* Spanyol-országban, kire az Orosz Hajós-seregnek most olly nagy szüksége legyen? minden ezt tudakozta egymástól. Egy mostoni környülállásokhoz alkalmasint értő Politikusról azt beszéllik, hogy ez ki-találta vólna tzeljät; mely e? vólna: A' Spanyolok egy Hajós-serget készítene-

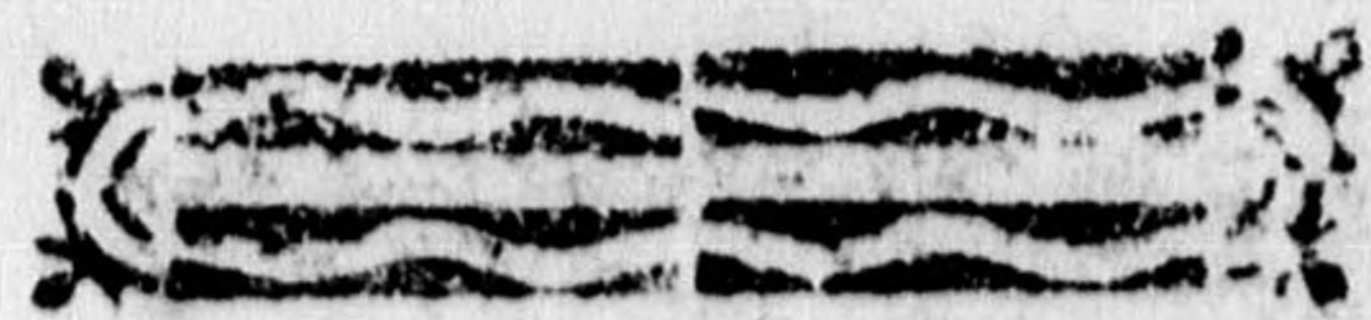

nek *Kádixnál*, mellyel az *Archipelagusba* akarnak menni, sőt közönséges Levelekből-is olvashatni, hogy ezek-is a' Portának megnyirásakor egynéhány Szigeteket magok számokra akarnának foglalni; az Orosz Hajós-sereg a' Svédok miatt nem mehet a' Közép-Tengeren; tehát az Oroszok helyet Spanyol Hajós sereg fogja az *Archipelagusba* hajókázni, és azt mondják, hogy az Orosz Császárné azért küldötte volna már most *Naszszaut* Spanyol-országba, hogy a' Spanyol hajós sereget vezérelje — és erősítik, hogy ezen útnak más tzielja nem lehet. — Már-tziusnak 1-ső napján, azt írják Stokholamból: egy nagy tekintetű Lengyel érkezék ide; ki meg-érkezése után leg-ottan a' Királyhoz menvén, minekutánna azzal 3 órákig beszélt volna, más nap a' *Státus* Kantzelláriájában szorgalmatos munkát tapasztaltanak, és leg-ottan 2 Kurirok küldetésének-el; kikről máig sem tudják hová? és miért? Azt itélik sokon, hogy a' Lengyelek a' Svéd Udvarral szövetségbe léptenek, mely szövetséghez még más több Udvarak-is fognának állani. — A' Kitsin erőhöz képest, a' hadi készületek soholt nagyobb mértékben nem folynak, mint Svéd és Lengyel országban. Addig várjuk Bétsben a' remélt Békefséget, mig csak azt haljuk egyszer, hogy a' Török itt van! a' Lengyel amott! s. t. — A' Svéd Hajós-sereg Martziusnak 15-dikén már készen állott; és a' szárazon lévő Sergek *Norvégia*-felé húzódnak vala öszve. — Az Orosz hajós-sereget *Orlov* fogja *Naszszau* helyett vezérelni. *Potemkin* pedig Aprilisnek 15-dikén indúlt Pétersburgból az *Otzakovi* Táborhoz-vissza.

A' Pesti Ujságból szóról szóra.

Nagy-Váradról Mártz. 27-dikén: „Itten a' közelebb múlt napokban két nevezetes dolog adta-elő magát. Első ez: Edgy mellye fájós és köhögös Sufzternél fordúlt-meg egy hasanló-képpen beteges Német katona, és ez, a' köhögös Sufzternek az ígérte: hogy a' mellyét helyre-fogja hozni, a' Sufzter azt ígérte viszont: hogy ő azon jó téteményt egy pár Stiblivél fogja meg-hálálni. Az edgyefség ekképpen meg-lévén, vísz a' Német katona egy üveg orvofságot a' *Pátiensének*, és mitsoda mértékkal éljen vele, meg-mondja. Használt-is valamit az Orvofság; de a' Sufzter még-is hathatófabb erejű Orvofságot kívánt. Viszen neki az említett Doktora meg más két üveggel-is, és hogy éljen velek, reá parantsol a' betegre. Ugyan ezen a' napon estve edgy idegen ember zörget a' Sufzter ablakán, és minekutánna a' nevét meg-kérdette, meg-intette a' beteget: hogy minthogy a' felsőbb tilalom ellen katonától vásárlott, más napra az áristomba-menésre készzen tartsa magát. Meg-ijedt a' szegény beteg, és a' más napot nagy félelemmel várta, szüntelen rettegett a' fenyegetésnek következésétől. Az alatt jön egy Káplár két köz-legénnyel, a' kik ötet áristomba kísérik. A' Sufzter ajánlja magát, hogy meg-adja az Orvofság árrát, tsak áristomba ne-vigyék: a' Káplár reá áll, ugy-is azt mondja utóljára-is tsak a' lenne a' vége, az Orvofság árra 8 f. 44 kr. A' Sufzter ezt a' Summát ki-számlálja, és *Quietántziát* kér rólla. A' Káplár ad neki, és ekképpen meg-is intette: Látod ezt a' pénzt most hogy kell el-vesztened, mászszor ne-hidj olyan könnyen

a' katonának. Ezzel a' Káplár el-ment, és a' pénzt el-vitte. Ekkor kezdett a' Suszternek a' szeme felnyilni a' Káplár utólsó szavaira, és azután minjárt kereste a' maga vólt Doktorát; de sem azt, sem a' Káplárt meg-nem esmérheti: mert olyan nevü katoná nints-is itten, mint a' ki magát a' *Quietántia* alá írta.

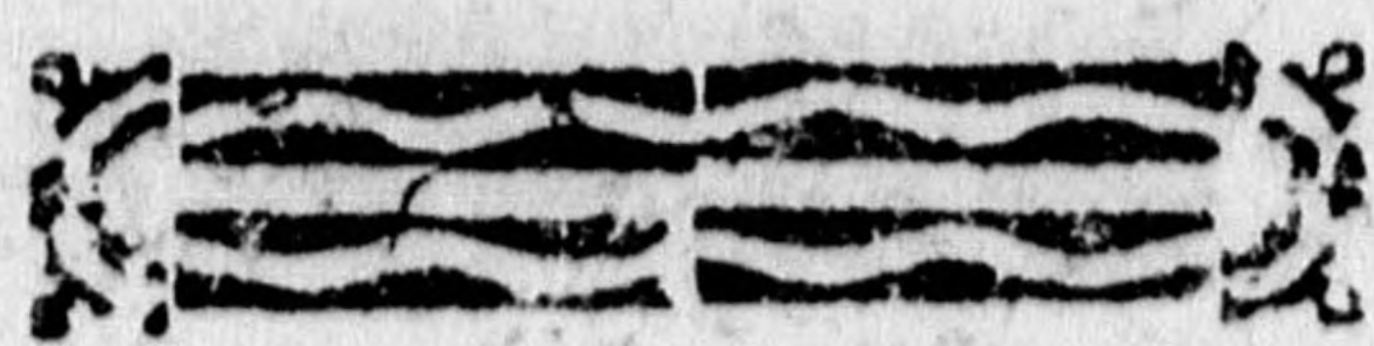
A' másik ez: hogy egy *Apátiba* való *Pénzes* nevü jó Paraszt Gazda bé-jött a' napokba borokat vásárolni. Mikor már a' szekere meg-vólt rakva, által-ment a' hidon, hogy a' túlsó részén a' mingyárt ott lévő bor-házban egy régi jó-akarójával edgyütt, a' kire most véletlenül találkozott, egy ittze bort meg-igyon. Vólt a' derekára kötve valami 300 forint. Addig iszogattak egymás barátságáért, hogy azonba estve lett, igen nagy setétség ereszkedett és első-is kezdett lanyhászni: hogy ebben a' rút időben bátrabban mehelsenek haza, lámpást kértek magoknak. A' mint a' lámpást-vivő után a' hidon vilzsa-felé által-mentek a' hidnak azon részén, a' mellyet most ujra tsinálnak (ámbar az által-járó elég széles) a' szegény *Apáti* ember a' lépést el-tevéstette, a' *Körösbe* belé-esett, és még a' mint a' viz fel-vetette, kettőt hármot kiáltott; de minthogy a' nagy setét éjtzakán senki utánna nem mehetett, mind máig pénzestül edgyütt oda van.

Vukhásovits Fő-Hadnagy Urnak Szabad-seregéhez, az egy Svadron Húszárok, és egy Kompánia gyalogok a' közelebb múlt tsötörtökön Soroksárról Zeng-felé indúltak, a' hol a' következő hónapnak elején az egész Szabad-sereggel fognak ed-

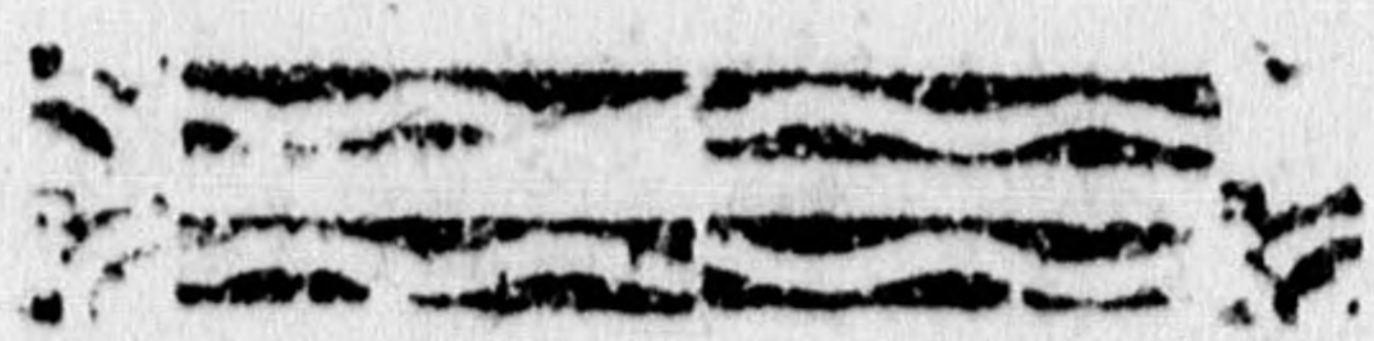
gyesülni. Buda Várának fő-piaztán a' Komendéra-
zó Generális Báró *Barkó* Ur előtt tekintetbe vétet-
tek. Az egész Svadron, mely 200 főből áll, akár
edgyenként, akár öszveséggel vévén, szép legény-
ség, mellyet bátran az ellenség eleibe vihetnek je-
les vitéz Tisztjeik. A' Svadront vezérli a' Fő-Strá-
zsa-mester *Knezevits* Ur, és alatta két Kapitányok:
Arbánász Ur mint első, és *Szabó* Ur mint második
Kapitány. Ezek után két Fő-Hadnagyok *Radivo-
jevits* és *Rájnis* Urak, és *Moska* All-Hadnagy Ur.
A' mostan nevezett Tisztek igazi *Márs* tekintetű pró-
bált vitéz Magyarok. Egy Europai Nemzet-is soha
nem látott ilyen szép Lovas Szabad-serget, a' mil-
lyent *Vukhásovits* viszen Albániába a' *Skutari* Bala
ellen, a' kivel ha szembe-szállhatnak Húszárjaink,
meg-fogják esmértetni véle a' Magyar karnak és
kardnak erejét és élet. Sokan közzülök esküdtek,
hogy ha valahogy külön kaphatják vagy jól meg-
szorithatják, elevenen el-fogják fogni, vagy ha' e'
meg-nem lehet, leg-alább ravalz fejét le-szabdalni,
hogy az ígért jutalom az övék legyen. A' gyalo-
gok Kompániája fiatal legényekből áll, mellyek,
hogy jól rendbe fognak szedettetni, igéri a' hadban
próbált öreg Vitéz *Pauzevái*n Kapitánjok.

A' füveg meg-esmérése végett, egy Frantzia mene-
dék Levéllel utazó Orvos, Konstantzinápolyból Febr.
15-dikről ezt írják levelező barátjának: *Otzakovnak*
el-vesztésétől fogva a' *Divány* nagyobb betsületben
tartja a' Frantzia Követet, hogy sem egy időtől
fog-

fogva, és úgy láttzik, hogy a' *Versáliei Kabinetnek* régi barátságát vissza-nyerni kívánja; mert a' Frantzia Udvar leg-inkább legitheti a' Romai Császárral való meg-békélést a' fényes Portával. A' *Divánnak* tagjai nem egyszer bánták-meg, hogy olly későn az esztendőnek utólján indítottak vala hadat az Oroszok ellen, melly miatt ezek időt nyertek a' fel-fegyverkezésre, és *Krimiába* való szállásra. Féltik mostan az *Osmánok* a' Székes fő Városokat-is, ha a' *Potemkin* Fejedelem az Orosz Hajós-Seregnel *Várnának* mestere lehetne. A' Török fő Városnak óltalmára Adrianápolynál egy százas Hadi-sereg fog maradni. Az öreg Kaputány Bafa az ő helyre hozott hajós-seregével leg-ottan a' fekete Tengerre fogja vitorlalt bocsátani, mihent tudnillik a' Tenger le-tsendesedik, hogy *Várnát* óltalmazza. Hajós-serege sokkal számasabb az Oroszokénál; de az Orosz Tisztek jóval okosabbak és tanultabbak, mint a' Törökök, a' kik közül kevesen tudnak a' *mágnestövel* élni.

Olasz-ország. A' Velentzei Dózsénak Jan. 17-dikén történt halála, szokás-szerint, nem elébb mint Mártz. 2-dikán adattatott hírül a' Népnek. A' meghólnak rokoni a' nagy piatzon jelenének-meg, hogy a' Népnek szánakozó kiáltását fogadnák. Az egész piatz meg-vala telve Néppel, borostyánnal fel-ékesített 100 dereglyékről hallatott a' hajósoknak kiáltások. Egy adott jelre minden Nép tsendesen elfoizla, és békével el-távoznak a' dereglyék. A' nagy Tanács ennekutánna 5 *Korrektorokat* és 2 *Inquisitorokat* választá, a' kikre az alatt az igazgatás

bizattatott. A' meg-hólt Dózsénak képe az ő méltóságához illő öltözettel fel-ruházva 5 napok alatt közönséges helyre ki-állittatott, és a' temetés nagy pompával ment-véghez. Mártz. 6-dikán a' nagy Tanáts öfzve-gyülekeze egy ujj Dozsénak választása végett, melly egynéhány napok múlva *Mánin Vitéz*-re juta.

Mártz. 6-dikán az ujj Dózsé választatott. Sok Nemesek (*Nobili*) vágyódtak erre a' méltóságra; de mindenek vélekedése ellen *Mánin Lajosnak* juta; ki 1726-ban született, nagy gazdasággal és jeles elméleti tehetségekkel bír. Az ő nemzetsége *Fridáúlból* származott, a' hól Grófi nevet visel, és tsak 1651-től fogva áll-fenn Velentzében. *Lajos, Manni* Gróf a' múlt században 100-ezer aranyokat költsönözött a' Velentzei Szabad-társaságnak a' Hadi-költségnek pótolására, és hamar megint ugyan azon Summáért az ő fiának *Oktáviusnak* a' Sz. *Márkusi* Procurátori méltóságot vette-meg. *Lajosnak* fel-emeltetése miatt, a' *Mánini* nemzetség a' régi Velentzei nemzetségeknek szabadságihoz egyenlő jussát tarthatja.

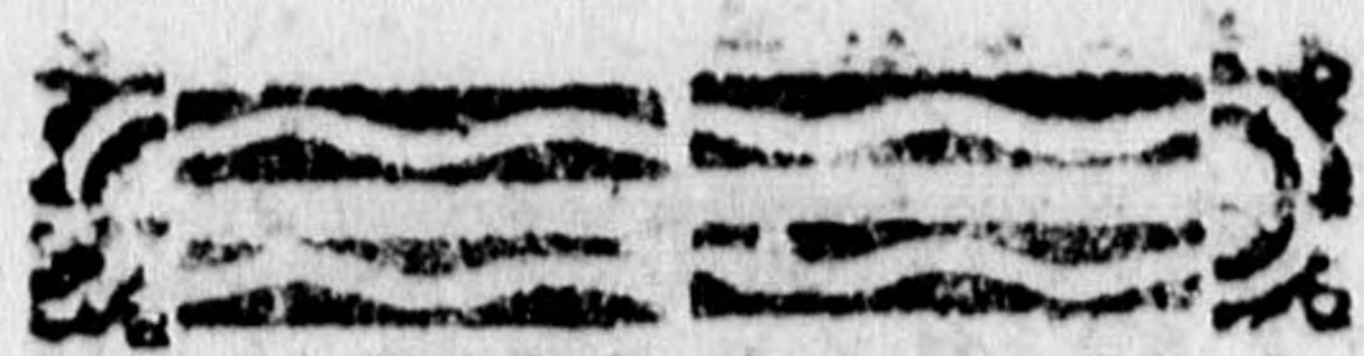
A' választás Mártz. 9-dikén hirré tétetett. Est-vére nagy tántz tartatott, és 10-dikén reggel az ujj Dózsé a' Nép eleibe ki-állott, a' melyhez fordította beszédjét. Ennekutánna a' Városon végig vitet-tetett, és végre a' leg-öregebb Tanátsofoktól Dózsénak koronáztatott. Lakó-házába érkeztén, a' Nép a' nagy Udvarba botsáttatott, a' mely között uj-pénzek osztogattak kenyérrel edgyütt. 11-dikén nagy pompával a' Sz. *Márkus* Templomába ment, ezután három napok által tartott a' közönséges vigság.

*Austriai - Belgium. A' Mecheli Ertz - Püspök és Kárdinális, ő Felségének azon parantsolatjára, hogy a' Löveni nevendék Papi - társaságnak tanítására menjen, Mártz. 4-dikén ezen következő Levél által felelt: „ Fájdalommal értettem, hogy önnön Tsászári Felségének az én alázatos jelentésem nem tettzett; azon szüntelen való foglalatoságok, melyeket a' kezem alatt lévő megyékben Ekklesiákban tenni tartozom, nem engedik énnékem, hogy Lövenben a' Professori tanításra gondot viseljek, sem pedig azon tanítás módjának és Tudománynak tisztaságáról, magam vélekedését a' parantsolat-szerint mind addig nem adhatom, mig nem edgy egész esztendeig azon Oskolai tanítást halgatándanám. De én sokkal szükségesebbnek itélném, hogy minden Oskolai Könyvek Tudós Théologusok által megvizsgáltatnának; sőt én még akkor sem bátorkodnám az azokról való ítéletet meghatározni, hanem erre a' Tartománybéli Püspököknek 'Sinatra öfzve gyűjtéseket instálom: Sőt ha azok által a' Tudománynak *Orthodoxiája* meg erősítettnek is, még-is én azt soha meg-nem engedhetném, hogy egy olly Théológiai Oskola találtassék, a' mely Világi - igazgatástól függön, és a' Püspökök ezen őket illető justól megfosztassanak. Erre nézve nékem tellyességgel lehetetlen, azon Felséges parantsolatnak engedelmeskedni, hogy, vagy magam Lövenbe menjek, vagy a' tanulókat oda öfzve-gyűjtsem, mivelhogy ezek lelkem esméreti ellenn vagynak; méltóztassék azért ő Felsége el-hinni, hogy ezen magam meghatározásától semmi világi büntetésnek fenyegetése által el-*

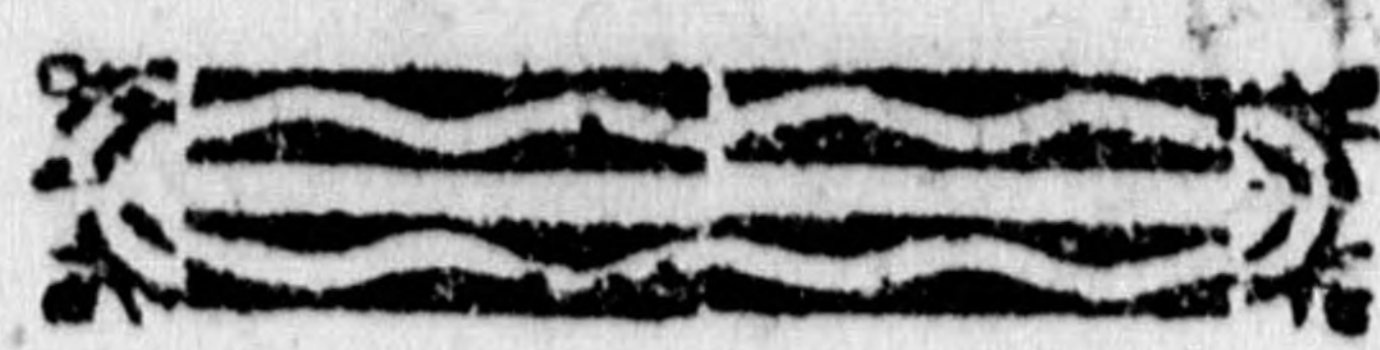
nem állok. “ Midőn ezen Fő-Püspöki Levél , az ottan tellyes hatalommal lévő Minister Gróf *Trautmannsdorf* kezéhez érkezett volna , Mártz. 7-dikén a’ Fő-Püspökhöz ezen következő Levelét küldötte : — „ Mivelhogy Eminentziádnak lelki-esmérete 1787-dikétől fogva elég bátorságot adott arra , hogy az Ország Fő-uralkodójához példáson vakmerő engedetlen legyen ; tehát kétség-kivül arra is bátorságot fog adni , hogy minden hivatalát haladék nélkül le-tégye : a’ mely Hivatal Eminentziádhoz oly kegyetlen vólt , hogy vagy Fő-uralkodójához , vagy ahoz a’ lelki-esmérethez , melytől magát olly vakon vezetetni engedi , hűségtelennek lenni kényszerítette. Eminentziádnak ezen tejendő tselekedete , fogja ő Felségét és az Országot bizonyosá tenni az iránt , ha valyon eddig való maga-viseletében , a’ lelki-esméretnek vólt-é valami része ? vagy tsak palástoló mentség gyanánt szolgált. Még ezen tejendő lépésben vágyon az az edgyetlen edgy eszköz , mely által a’ kedvetlenséget el-kerülheti , melyet külömben magára fog vonni az által , hogy a’ ki-rendelt napra *Lövenben* meg-nem jelenvén , engemet az ő Felsége’ parantsolatainak tellyesítésire fog kényszeríteni : azon irtózatok parantsolatoknak tellyesítésére , melyeknek környülállásai éppen ollyan példások , mint az a’ vakmerőség , mely által Eminentzád magát , az ő Felsége igazságának lejendő fel-áldozásra rendelte. “ — A’ Kárdinál és Ertz Püspök ezen Levelet vévén , azon szempillantásban következőleg válaszolt : — „ Midőn én ő Felségének tzéljának el-érésére intézett vélekedéseimet bé-nyujtottam ,

nem gondolom, hogy magamot az engedelmesség-től vonogattam volna; a' minthogy hólnap estve, ugymint a' ki-rendelt napon *Lövenben* fogok talál-tatni. — (A' többi máskor.)

Tudósítás.

A' melly Magyar Physiologiáról a' leg közelebb el-múlt esztendőben emlékeztünk, az már egészen kézzen vagyon, és azoktól, a' kik olvasták, nagyon dicsértetik. Ez a' Könyv meg-magyarazza elsőben az egészségnek természetét; másodszor elé-adja azokat a' jeleket, a' melyekből meg-lehet tudni, hogy ki egészséges; ki remélhet hosszú életet; és hogy kinek kinek mitsoda temperámentuma vagyon; harmadszor meg-mutattya, hogy mi árt, és mi használ minden temperámentomban; és hogy mivel, 's mi módon lehessen az egészséget meg-tartani. Ezekből már önként következik, hogy ez a' munka minden embernek igen hasznos, és kedves lehet. — A' Könyv ugyan a' leg-első gondolat-szerint sokkal nagyobb, és drágább lett volna; de azután még is apró betűket, és nagy formát vévén, és a' kevés hasznú dolgokat is szorgalmatosan ki-hagyván úgy meg-óltatóult, hogy már most minden Olvasó reája egy forinton és öt garason könnyen szert tehet. Találtatik pedig ez a' Könyv Pesten az Univerfitás piatzán Nro. 397. a' *Weingánd* Ur Könyv-áruló-műhelyében; Posonyban pedig *Patzkó Ferentz* Könyvnyomtatónál.

Tudósítás.

Minekutánna N. Torda - Vármegyében Torda M. Várofsában lakó *Pávai Sámuel* Hites - Feleségétől *Pétsi Susánnától* már 5 elztendőktől fogva hitetlenül el-hagyattatott volna, All - Torda és Arannyos-Székkel edgyesült N. *Kolos* - Vármegyének All - Törvényes Széke által adatik kinek kinek tudtára, hogy ezen hite - szegett Afzszonynak visszfa - jövésére az igazság-törvényes úttyán háram határok tétettettek, u. m. Aprilisnek 1-ső napjától fogva utólsó Juniufig. — Első Juliustól fogva ugyan azon hónapnak utólsó napjáig, és — Első Augustustól fogva utólsó Augustufig 1789-ben; mely idő alatt ha *Pétsi Susánna* meg-nem jelenéndik vagy magát nem-jelenti; jelen-léte nélkül-is a' Törvény-szerint fognak ő kegyelmével bánni. A' N. *Kolos* - Vármegyei All Törvényes-szék-ből Kolosvárt 23 - dik Mártzy 1789. Báró *Josintzy Sándor* s. t.

Pro Nota: Az efféle Tudósításokat nekünk közönségelsé tenni első kötelefségünk; de azt senki se remélje, hogy a' Kurir-nyomtató Lovának száját ugy fel-kötötték volna, hogy annak-is edgyet edgyet harapni tellyefséggel szabad ne volna. Az efféle Tudósításokért mindenkor 2 r. for. szoktanak bé-küldeni, mellyet a' F. Kamara-is eddig mindig meg-fizetett; külömben, ha ezen első kötelefségünk el-múlhatóvá talál lenni, senkitől se vádaltathatunk.

A' jövő Szeredán itthon marad a' *Kurir*.